

KIRJALLISUUTTA.

WILLIE ANGERVO: *Kaukomieli.* Lemminkäisen taru suunniteltu näyttämölle kolmessa kuvaelmassa. Uus-uskonnollinen Kustannusliike, Hyvinkää 1916. 134 siv. Hinta Smk. 2: 50.

Tekijä käyttää kalevalaista runomittaa eikä tässä arvattavasti ensimmäisessä runoteoksessaan ole voinut välttää joitakuuta pienempiä kankeuksia; sitä vastoin hänen kielensä on hämmästyttävän vilkas ja mehevä, ja tuntuu, että runo on inspiratsioonilla kirjoitettu.

Koko kirjan syntymistä ja esiintymistä pidän ajan merkinä. Samaan aikaan kuin „Kalevalan avain“ perustelee filosofisesti ja psykologisesti Kalevalan sisäistä eli okkultista tulkittamista, ilmestyy runoteos, joka draaman muodossa avaa yhden Kalevalan episodin sisäisen merkityksen. Jos tulkinnoissa huomattaisiin jokin detaljiero, ei tämän tarvitse häiritä itse pääasiaa, vaan riippuu koko tulkittamistavan uutuudesta.

Alkulauseessaan tohtori Angervo nimittää Kalevalaa siksi „talismaaniksi“, jonka Suomen kansa on saanut elinvoimansa ja hengensivistyksensä ylläpitämiseksi. Jos tämän „pyhän kirjan“ ääntä kuuntelemme ja sen sanoja elämässämme toteutamme, ei meidän tarvitse pelätä kansallista ja historiallista kuolemaa. Alkulauseessaan hän myös lyhyesti selittää, mitä näytelmänsä ja samalla henkilöt vertauskuvallisesti kuvaavat. Lemminkäistarua on esitys „kaidasta tiestä“. Äiti kuvaa ihmisen jumalallista henkeä, Lemminkäinen järkeä ja Kyllikki tunnetta. Louhi, Pohjolan emäntä, on „kynnyksen vartija“, hänen huolenaan on varjella Sampoa, tiedon aarretta, joutumasta arvottomiin käsiin.

„Nyt ei aarretamme ennen

tarjoella, tyrkytellä
Suomen suurelle suvulle,
lapsille Kalevan kansan,
kunnes on suku parannut,
kansa uudeksi ehonnut,
miehiseksi miehistynyt
tiedot, taiat tuntemahan,
oppimahan ongelmaiset
syyt ja synnyt ilmiöiden . . .“

Näyttämöllä esitettäessä sopisi ehkä lyhentää siellä täällä yksinpuheluja ja keskusteluja.

P. E.